

PAROCHIE VAN DE H. MARTINUS te Groningen

(Oud-Katholieke parochie voor o
Groningen, Friesland, Drenthe en de Noordoostpolder)

Parochiebrief 1-11-2025 No. 143

Inhoud:

1. Van de pastoor
2. **Halloween of Allerheiligen-Allerzielen?**
het gedenken van onze doden en het vieren van het leven.
3. Diocesane livestreamvieringen
4. Hoe wij vieren
5. Thuiscollecte
6. Veilige kerk
7. Agenda vieringen
8. Contact

Eerstkomende vieringen

2 november, eucharistieviering, 10.30 uur, viering Allerheiligen
en gedachtenis van de overledenen
16 november, 10.30 uur – H. Martinus, patroon van de parochie,
pontificale eucharistieviering met bediening van het vormsel

Van de pastoor

Viering Allerheiligen/Allerzielen

A.s. zondag 2 november vieren we het hoogfeest van Allerheiligen en gedenken we ook onze overledenen (Allerzielen).

In de viering zal als u naar het altaar komt en de naam van de overledene/overledenen, die u graag wilt gedenken noemt, *een lichtje voor hen aan de Paaskaars – het symbool van Christus, die zonde en dood heeft overwonnen - worden aangestoken.*

Deze foto is ook afgebeeld op de affiches in het mededelingenkastje en op de deur van de kerk, om de voorbijgangers uit de Zeeheldenbuurt op deze viering attent te maken. Daaronder staat:

Verbondenheid over de dood heen.

Mocht u zelf om één of andere reden niet bij deze viering kunnen zijn, dan kunt u mij – graag per mail - de namen van hen die u wilt gedenken doorgeven, dan zullen die ook in de viering worden herdacht.

Voor wat wij nu “*precies*” op *Allerheiligen en Allerzielen* vieren, verwijs ik u graag naar een – nogal lang uitgevallen – stuk hieronder, dat ik mede heb geschreven naar aanleiding van mijn verwondering (en laat ik eerlijk zijn ook ergernis) over de populaire Halloweenviering en het aanbod van seculiere bijeenkomsten in de “rouwmaand” november.

Gemeentevergadering op 19 oktober

In de viering van 19 oktober trad Tim Versluijs toe tot de Oud-Katholieke Kerk en mochten we *Judith Tinselboer* als gastlid verwelkomen. Judith heeft van de toetreding een paar foto's gemaakt, waarvan de onderstaande er één is.

De pastoor- onder toezien oog van acoliet Gabrielle - heet Tim namens de gemeente welkom.

Na de eucharistieviering hielden we onze *najaarsgemeentevergadering*, waarop de agenda van de landelijke Synode, die op 15 november zal worden gehouden, centraal stond. Een belangrijk onderwerp daarop zijn de plannen die het Collegiaal Bestuur geformuleerd heeft met het oog op het parochie- en het gebouwenbeleid voor de komende tijd en de vraag naar de financiering daarvan. *Gabrielle Hooimeijer*, de afgevaardigde van onze parochie naar de Synode, had één en ander voorbereid en gaf een samenvatting hiervan. Er ontstond een levendig gesprek over o.a. de vraag naar de pastorale bezetting in de komende jaren in onze kerken in het bijzonder naar de problemen die kleine en diasporaparochies als de onze (zie de kop van ons parochieblad, waarin overigens de kop van Noordwest Overijssel ontbreekt). Dit resulteerde in een vraag over de

ambtsopleiding en over eventuele alternatieve routes, die door Gabriëlle is doorgespeeld naar het presidium van de Synode.

Het noemen van de vraag naar de vervulling van de komende *vacature van secretaris van het kerkbestuur* nu binnenkort de termijn van *Renée Lokman* als kerkbestuurslid afloopt, heeft (nog?) niet tot een kandidaat geleid.

Positief werd gereageerd op de gedachte om ook dit jaar net als vorig jaar in de Advent weer een viering met voorafgaand of aansluitend een “high tea” te houden. De meest geschikte datum bleek de vierde Adventszondag 21 december te zijn. Omdat deze *Adventsbijeenkomst* ’s middags gehouden moet worden, is een bijeenkomen in de kerk in Groningen vanwege de parkeerkosten na 12.00 uur problematisch. Gedacht wordt om daarom naar de pastorie in Nieuwe Pekela met daarnaast staande rooms-katholieke parochiekerk – waar wij ook al eerder parochiedagen hebben gehouden – uit te wijken. U hoort zo spoedig mogelijk de uitkomst.

Kerk als stemlokaal

Evenals bij verkiezingen in voorgaande jaren heeft de gemeente Groningen onze parochie gevraagd om op 29 oktober de kerkzaal als stembureau voor de Zeeheldenbuurt e.o. te mogen gebruiken. Als een parochie die midden in de samenleving wil staan, heeft het kerkbestuur hierin graag toegestemd. Door de flexibele inrichting van onze kerkzaal is dit ook mogelijk. Tijdens de afgelopen keren dat de kerk stemlokaal was, hebben we goed kunnen samenwerken met de leden van het stembureau om ervoor te zorgen dat de kerk waarin wij onze vieringen houden wordt gerespecteerd. Omdat te bereiken hebben wij van onze kant de liturgische voorwerpen op en rond het altaar verwijderd en altaar, doopvont en lezenaar ingepakt in hoezen die Maarten van Stokkum hier voor gemaakt heeft. Hierop liggen bordjes die de mensen vraagt deze gewijde liturgische meubelstukken te ontzien.

Hopelijk zullen de verkiezingen in deze onrustige en moeilijke tijden leiden tot de vorming van een stabiele regering, die - zoals wordt gebeden in één van litanieën uit ons kerkboek – “zal dienen tot welzijn, tot brood, tot vreugde, geluk en vrede voor allen”.

Patroonsfeest met bediening vormsel op 16 november

Op zondag 16 november vieren we de feestdag van de H Martinus, onze parochiepatroon. Op die dag komt de aartsbisschop van Utrecht, mgr. Barend Theodoor Wallet, naar onze parochie om voor te gaan in een pontificale eucharistieviering en om het sacrament van het vormsel aan Ineke van Buuren toe te dienen.

Kinderfeest op 11 november

Op 11 november – de eigenlijke dag van “Sint Martinus bisschop” - organiseert onze parochie samen met de buurtvereniging Zeeheldenbuurt ook dit jaar weer een bijeenkomst met de *kinderen uit de buurt*. In de kerk krijgen ze chocolademelk, vertel ik het verhaal van Sint Maarten en de bedelaar en zingen we een aantal bekende Sint Maartenliedjes, waarna de kinderen met hun lampionnen de wijk intrekken. Aan het slot komen ze terug om uit een grabbelton nog een cadeautje op te vissen.

Tweede collecte november: Unie van Utrecht

Het behoort tot het DNA van de Oud-Katholieke Kerk om te zoeken naar samenwerking met andere kerken en te streven naar eenheid van de kerken. De Unie van Utrecht van oud-katholieke kerken in Nederland, Duitsland, Zwitserland, Oostenrijk, Tsjechië, Polen (en Kroatië en parochies in Frankrijk en België) – waarvan de Aartsbisschop van Utrecht de voorzitter is - geeft daar uitdrukking aan,

Bisschoppen van de Unie van Utrecht van Oud-Katholieke Kerken:

voorste rij van r.n.l. de aartsbisschop van Utrecht, Bernd Wallet; de bisschop van Oostenrijk, Maria Kubin; achterste rij v.r.nl.: de leidende bisschop van Polen, Andrej Gontarek; de bisschop van Duitsland, Mattias Ring; de bisschop van Tsjechië, Pavel Stránský; de bisschop van Haarlem, tevens bisschop-delegaat van Kroatië, Dick Schoon. De bisschop van Zwitserland, Frank Bangerter ontbreekt op deze foto.

Maar ook onze kerkelijke gemeenschap met de Anglicaanse kerken, de Filippijnse Onafhankelijke Kerk, de Kerk van Zweden en sinds kort de Malankara Mar Thoma Syrische Kerk in India. Met al deze kerken delen wij het geloof van de kerk van de eerste eeuwen. Dit jaar is het 1700 jaar geleden dat het eerste oecumenisch (algemene) concilie van Nicea (in het huidige Zaidische deel van Turkije) werd gehouden. Met landelijke en internationale vieringen van het jubileum waaraan ook wij deelnamen, hebben de kerken een teken gesteld van vreugde en geloof

in Gods goedheid, die alle scheidingen overwint. Mag het maar navolging vinden in het zoeken naar eenheid en verbondenheid! Voor de verdere inzet van de Unie van Utrecht wordt door het Collegiaal Bestuur uw bijdrage in de collecte van deze maand gevraagd.

Ik wens u allen Gods zegen, vrede en alle goeds, in het bijzonder de zieken en hen die aan huis zijn gebonden.

Een hartelijke groet voor u allen,
Wietse van der Velde, pastoor

2. Halloween of Allerheiligen-Allerzielen?

Het gedenken van onze doden en het vieren van het leven.

1 en 2 november zijn in de kalender van de katholieke kerken in het westen belangrijke dagen. Allerheiligen, 1 november, gold tot voor enkele decennia ook in onze kerk als een geboden feestdag. Als die op een weekdag viel dan werd het op die dag met een mis en soms ook nog met een vesper gevierd. Vandaag de dag wordt Allerheiligen naar de dichtstbijzijnde zondag verplaatst en gecombineerd met de gedachtenis van Allerzielen die op 2 november valt. Deze dagen hebben in de kerk nogal aan glans en betekenis ingeboet.

Het wonderlijke verschijnsel doet zich echter voor dat Allerheiligen/Allerzielen in de “wereld” momenteel ongekend populair is. En wel op twee manieren: Halloween en dodengedachtenis. *Halloween* – All Hallows’ eve, is de oud-Engelse naam voor *Allerheiligenavond*.

Op de avond voor Allerheiligen trekken kinderen verkleed als geraamte of spook als het donker wordt door de straten.

Veel huizen zijn versierd met pompoenen of lichtjes en hoe langer hoe meer ook met plastic geraamten en de kinderen weten dat ze daar snoep zullen krijgen. En er zijn ook volwassenen die op die avond feesten houden waar ze verkleed naar toe gaan. Dit uit de Verenigde Staten overgewaaid “kinderfeest” heeft voor de meeste mensen niets met de bovengenoemde christelijke feesten te maken. Maar toch is het door zijn nadrukkelijke verwijzingen naar de dood (geraamten) en op één of andere manier voortleven na de dood (spook) nauw verweven met zijn oorsprong: de twee dagen waarop nadrukkelijk wordt stilgestaan bij sterfelijkheid, dood en hoop op eeuwig leven. Is Halloween alleen maar lekker griezelen (zoals in veel films) of is het ten diepste ook op die manier de angst voor de dood proberen te verjagen door met de dood te spelen?

In diezelfde tijd - op 2 november - organiseren diverse uitvaartondernemers “stijlvolle” bijeenkomsten met muziek, gedichten en toespraken waar familie en vrienden van mensen die in het afgelopen jaar zijn overleden kunnen rouwen en hun verdriet kunnen delen. Soms worden daar zelfs kerken voor gehuurd. Ik kreeg in mijn vorige parochie daarvoor zelfs uitnodigingen om daar met rouwende parochianen naar toe te komen! Ik werd daar in eerste instantie boos om. Alsof ik zelf niet op die dagen iets voor en met mijn mensen zou doen. Maar het zegt natuurlijk heel veel over hoe er tegenwoordig tegen kerken wordt aangekeken en zeker ook dat haar monopolie op rouwverwerking en troost niet meer bestaat. En mensen doen ook veel zelf. Ging men vroeger na de Allerzielenmis naar de begraafplaats om bij de graven te bidden en kaarsen te branden. In diverse winkels kunnen “Allerzielen”kaarsen worden gekocht en kunnen mensen die zonder de kerkelijke context op de graven of bij de urnen branden.

Het wordt denk ik hoog tijd dat de christelijke kerken zich bezinnen op wat zij die dagen doen en hoe zij in onze ontkerkelijkt samenleving mensen en in het bijzonder de spirituele zoekers onder hen die op zoek zijn naar troost en uitzicht op deze dagen een echte – niet commerciële - hand kunnen bieden. Een eerste vereiste daarvoor is om zelf weer helder te krijgen wat we die dagen vieren. Daartoe het volgende.

Om het bij onze kerk te houden. Ik denk dat er in iedere parochie wel iets met deze dagen gedaan wordt. Omwille van de drukke agenda’s van de parochianen worden deze twee dagen in de meeste parochies in elkaar geschoven. Op zichzelf best vreemd: een feest waarbij in veel van onze kerken al het zilver uit de kast komt en een gedachtenis waarbij vroeger alles in het zwart was. Nu is mijn ervaring dat nogal wat Oud-Katholieken met het feest van Allerheiligen eigenlijk geen raad weten. Sommigen mompelen: “Da’s toch Rooms!”. En anderen zeggen hardop, wat moeten wij met dat gedenken van al die mensen uit het verleden, ze

zeggen mij niets. En dan zwijgen we nog maar over het beeld dat sommigen hebben van het leven na de dood. Daarin is weinig plaats voor gestorvenen die in de gloria bij God leven, die met ons mensen hierop aarde meeleven en voor ons bij God bidden.

Nee, het Allerzielenmoment doet het beter. Dan denken wij aan onze geliefde doden. Wij noemen hun naam en branden een kaars, ter gedachtenis aan hen. En vaak worden zij dan gezien als voort te bestaan in een leven bij God. In een aantal parochies wordt (daarom?) juist de laatste jaren weer aparte aandacht aan Allerzielen gegeven. Een overweging daarbij is dan ook nog vaak de al of niet uitgesproken hoop dat ook niet oud-katholieken die een verlies te verwerken hebben, de weg naar de kerk zullen vinden.

Maar wat is nu de eigenlijke betekenis van beide dagen?

Eerst maar eens iets over dat woordje “heilig”. In de Bijbel staat dat woord eigenlijk gelijk aan het woord “christen”. Als Paulus zijn brieven richt aan één van de gemeenten dan richt hij die aan de heiligen van bijv. Rome. De christen is een heilige en de kerk, als de gemeenschap van de christenen, is de gemeenschap van de heiligen. De christen is een heilige omdat hij of zij verbonden is met de Heilige, met Christus het hoofd van de Kerk, die zonde en dood overwonnen heeft. Het woordje “heilig” betekent oorspronkelijk ook zoets als “afgescheiden, afgezonderd”. De christen is afgescheiden van deze wereld (natuurlijk niet letterlijk, maar geestelijk). Langzamerhand werd dat woordje heilig echter niet meer direct op iedere christen toegepast. Heiligen waren vooral zij die in de tijden van de christenvervolging standvastig waren gebleven, die tot het einde toe verbonden waren gebleven met de Heilige, met Christus. Dat waren de martelaren, zij die met woord en daad, ja, vaak met hun leven van Christus hadden getuigd. Hun gedachtenis bleef in ere, hun sterfdag, hun geboortedag voor de hemel werd jaarlijks gevierd. Langzamerhand werden ook andere christenen die door hun leven zich hadden onderscheiden tot de categorie van de heiligen gerekend: geloofsverkondigers als Martinus van Tours, grote geloofsleraren als Augustinus, monniken als Benedictus en zijn zuster de non Scholastica. En natuurlijk de Moeder van de Heer, Maria, haar verering overtrof al snel die van alle andere heiligen.

De gemeenschap van de heiligen, van de christenen houdt niet met de dood op, de gebedsverbondenheid blijft. Op Allerheiligen – dat sinds de 9^e eeuw wordt gevierd - worden allen die in dit leven Christus ten einde toe nagevolgd hebben en nu bij Hem en bij God zijn geëerd. Zij zijn de ontelbare menigte die we in de Openbaring van Johannes rondom het Lam en de troon van God zien. Daar leven zij met de strijdende kerk op aarde mee, zij zijn voorsprekers bij God voor hun

lijdende en strijdende broeders en zusters. Met hen verwachten wij bij de doorbraak van Gods Koninkrijk met elkaar en met de Heer volkomen verenigd te zijn. Op 1 november haalt de kerk dan ook terecht alles uit de kast, een groots voorfeest van het feest dat komen gaat.

Detail van het beroemde paneel De aanbidding van het Lam Gods van de gebroeders Hubert en Jan van Eyck, voltooid omstreeks 1432, dat zich in de Sint-Baafskathedraal van Gent bevindt.

Het is dan wel geen directe verbeelding van de tweede lezing op Allerheiligen ontleend aan Openbaring 7, 2-12: de schare gekleed in witte gewaden die niemand tellen kan en die Christus, het Lam Gods aanbidt, maar heeft wel dezelfde idee weer: de heiligen van alle tijden en alle plaatsen die met Christus in de heerlijkheid van God zijn en Hem loven en aanbidden. De kerktoeren boven het lam is volgens de meeste deskundigen een weergave van de toren van de Dom van Utecht.

“De barmhartigheid van de mens gaat uit naar zijn naaste,
maar de barmhartigheid van de Heer gaat uit naar al wat leeft
(Jezus Sirach 18, 12).

“Voor wie geloven wordt dit leven verwisseld, niet uitgedoofd.”
(uit de prefatie van Allerzielen).

Allerzielen heeft een heel ander karakter. Het is de dag van de herdenking van alle overledenen en ontstond aan het einde van de 10^e eeuw. Dat het een dag zou zijn, die meer is dan een dodenherdenking zonder mee, maar een gebed voor de christenen die uit dit leven zijn heengegaan, dat leeft naar mijn ervaring bij weinig

mensen. De liturgie van Allerzielen kenmerkt zich door een besef van eigen zonde en onvolmaaktheid, maar tegelijkertijd van Gods grenzeloze barmhartigheid en de verlossing die Jezus Christus heeft gebracht. De “leer” van de oud-katholieke kerk – zoals dat in de laatste officiële catechismus in 1963 is verwoord en in de liturgie van ons Kerkboek zijn weerslag vindt - is dat niet alle overleden gelovigen al in Gods heerlijkheid zijn, maar dat in een voorlopige toestand na de dood Christus aan “de onvolmaakte zielen” zijn verlossingswerk voortzet. Over het precieze hoe en wat van die toestand wordt geen uitspraak gedaan. Maar wel is duidelijk dat zij nog groeien in geloof, hoop en liefde en de kerk op aarde beveelt hen in gebed in Gods genade aan.

Heer onze God, gever van alle genade, ontferm U over...

Bevrijd hem/haar van alle kwaad

en neem hem/haar op

in de rust en de vreugde van uw eeuwig licht

met hen die ons zijn voorgegaan.

Dit bidden wij om ons geloof

in de verrijzenis van Jezus Christus, uw Zoon en onze Heer,

die met U leeft en regeert in de eeuwen der eeuwen.

Amen.

Kerkboek: Gebed tijdens de avondwake op de sterfdag of op één van de dagen voor de uitvaart.

Ik denk dat het ons christenen kan helpen als wij ons weer bewust worden van wat wij op Allerheiligen en Allerzielen vieren en gedenken, dat wij dan ook vormen kunnen vinden die zowel voor mensen in als buiten de kerk een redelijk, een christelijk alternatief voor Halloween en de commerciële dodenherdenkingen kunnen betekenen. Een uitdaging!

Wietse van der Velde

3. Diocesane livestreamvieringen

Iedere zondag en op de belangrijkste feestdagen wordt voor het aartsbisdom Utrecht een livestreamuitzending om 10.00 uur vanuit de kathedrale kerk te Utrecht verzorgd. Op de landelijke website van de OKKN www.OKKN.nl kunt u de link aanklikken.

4. Hoe wij vieren

In juni 2022 zijn alle coronamaatregelen die het kerkelijk leven beperkten vervallen.

In onze parochie hebben we over manier van vieren in onze parochie het volgende afgesproken:

1. Bij het uitwisselen van de vredegroet kan men elkaar met het geven van een hand, een hoofdknik of een lichte buiging "vrede" wensen.
2. De heilige communie wordt in een kring onder twee gedaanten uitgereikt.
De hostie wordt door de priester uitgereikt.
De kelk wordt door een assistent vastgehouden; men kan uit de kelk drinken of de hostie in de wijn dopen.

Wietse van der Velde, pastoor

5. De 'thuiscollecte'

U kent allemaal dit zinnetje uit de afkondigingen: *"De collecte tijdens het offertorium is bestemd voor het mogelijk maken van onze vieringen"*... Onze vieringen zijn gelukkig hervat, maar nog niet iedereen durft het aan naar de kerk te komen of men is om andere redenen verhinderd de viering bij te wonen. En toch gaan de kosten gewoon door. Het Bisschoppelijk Bureau herinnerde ons, juist vanwege die doorgaande kosten, de inkomsten uit de thuiscollecten daarom niet te vergeten. Terecht natuurlijk. Verschillende parochies hebben verschillende oplossingen. Wij stellen voor om het simpel te houden. En dat is dat u gewoon af en toe een bedrag overmaakt op de bekende bankrekening van de kerk.

Rekeningnummer van de parochie is:

NL12INGB0003941884 t.n.v. Oud-Katholieke parochie v.d. H. Martinus te Groningen,
onder vermelding van 'thuiscollecte'.

Dan weet de penningmeester wat de bestemming is. (Bijkomend voordeel van overmaken is ook nog dat het daarmee aftrekbaar is van de belastingen).

6. Veilige kerk

De OKKN hanteert een actief beleid om een veilige kerk te waarborgen. Alle informatie hierover is te vinden op de website: <https://oudkatholiek.nl/organisatie/veilige-kerk/>

7. Agenda vieringen en overige activiteiten

Vieringen in Groningen, parochiekerk van de H. Martinus, Witte de Withstraat 2: vieringen iedere 1^e, 3^e en 5^e zondag van de maand om 10.30 uur.

Voor de vieringen met *Kerst, de Goede Week en Pasen* en eventuele andere bijzondere vieringen: zie de agenda in de parochiebrieven voorafgaande aan die dagen.

Eerstkomende vieringen:

2 november viering Allerheiligen met gedachtenis van de overledenen
eucharistieviering, 10.30 uur

16 november viering Sint Martinus, pontificale eucharistieviering, 10.30 uur

30 november, eerste zondag van de Advent, eucharistieviering, 10.30 uur

Vieringen Grace Church (van de Anglicaanse gemeenschap):

iedere 2^e en 4^e zondag van de maand om 10.30 uur in onze kerk.

8. Contact

Oud-Katholieke parochie van St. Martinus te Groningen

deservitor (waarnemend *pastoor*):

can. em. drs. Wietse van der Velde,

Jan R. Stuuistraat F8,

9663 SE Nieuwe Pekela

tel. 0597 221080/06 481 99 493

mail: pastoor@groningen.okkn.nl

secretaris:

mevr. Renée Lokman

mail: secretaris@groningen.okkn.nl

penningmeester: *vacant*

mail: penningmeester@groningen.okkn.nl

adviseur: Joop de Wit

